

ČERTOVSKÁ MLHA

Zuzana Švédová

ilustrace Zuzana Korčáková

bambóok®

ČERTOVSKÁ MLHA

Zuzana Švédová

ilustrace Zuzana Korčáková

bambóok®

Upozornění pro čtenáře a uživatele této knihy

Všechna práva vyhrazena. Žádná část této tištěné či elektronické knihy nesmí být reprodukována a šířena v papírové, elektronické či jiné podobě bez předchozího písemného souhlasu nakladatele. Neoprávněné užití této knihy bude **trestně stíháno**.

Automatizovaná analýza textů nebo dat ve smyslu čl. 4 směrnice 2019/790/EU a použití této knihy k trénování AI jsou **bez souhlasu nositele práv zakázány**.

Zuzana Švédová

ČERTOVSKÁ MLHA

Vydala Grada Publishing, a.s., pod značkou **bambóok**

U Průhonu 22, 170 00 Praha 7

tel.: +420 234 264 401

www.grada.cz

jako svou 10042. publikaci

Ilustrace Zuzana Korčáková

Odpovědná redaktorka Veronika Hrabánková

Redakce a korektura Andrea Černá

Grafická úprava Antonín Plicka

Zpracování obálky Antonín Plicka

Počet stran 152

Vydání 1., 2025

Vytiskla tiskárna FINIDR, s.r.o., Český Těšín

© Grada Publishing, a.s., 2025

Cover Illustration © Zuzana Korčáková, 2025

ISBN 978-80-271-7959-6 (pdf)

ISBN 978-80-271-5164-6 (print)

OBSAH

HONZÍK A ANIČKA POJEDOU K BABIČCE	7
DĚTI NESMĚJÍ ZMEŠKAT VLAK	9
SLAČINKA VE VLAKU	12
U BABIČKY NA VĚTRNÉM VRŠKU	18
RÓZA A BETYNKA, KADLIČKA A MAŘENKA, ALE TAKÉ AMÉLIE	21
JAK TO BYLO S BABIČČINOU PŮDOU	26
ZÁHADA ZTRACENÉHO DĚDEČKA	31
NENÍ PŮDA JAKO PŮDA	34
TONÍK, DANUŠKA A HNĚDÝ MOUREK	41
STOLETÁ VODA	45
KDYŽ SE VAŘÍ CUKROP	52
ZÁHADA PANA HADÍKA A KOPEJTKA	58
TO SE TO SPÍ ZA PECÍ	63
VE STARÝCH KUKAČKÁCH TO DVAKRÁT CINKNE	69
DOBRODRUŽSTVÍ NA PŮDĚ	73
V PODRUČÍ SAMOTNÉHO PEKLA	77
MLHA, KTERÁ BY SE DALA NABÍRAT LŽÍCI	86
ČERTOVY OČI, ČERTOVA METLA, ČERTÍ ŽEBRO A ČERTŮV STROM	92
KDYŽ SE ROZPOUŠTÍ MLHA	99
KŘÍŽKY A MOHYLY UPROSTŘED LESA	102

KDYŽ SE VAŘÍ PLIVNÍK	111
CESTA DOLŮ DO CHALOUPKY	116
V PROKOPOVIC CHALOUPECE	122
JAK SE MLHA ROZPOUŠTÍ V BARVÁCH ČI BÁSNÍCH	125
NA SCÉNU SE DOSTÁVÁ PAN CHRAMOUŠT	132
A CO PAN KOPEJTKO? A CO PAN HADÍK?	135
POŠTÁK BEZ BRAŠNY	139
PŘED DUBEM, ZA DUBEM, VŠUDE SAMÁ MLHA	141
DOBŘE ZPRÁVY Z VĚTRNÉHO VRŠKU	145
KAŽDÁ POHÁDKA MÁ SVŮJ KONEC	148

HONZÍK A ANIČKA POJEDOU K BABIČCE

Honzík s Aničkou již mají sbalené dva malé kufříky, aby hned brzy z rána mohli nasednout na vlak a odcestovat směr babička Jůlinka. Babička bydlí v jedné z vesniček na kraji světa, na Větrném vršku, na samotě na kopci, kde lišky dávají dobrou noc. A také sovy, které se s houkáním snášejí do korun staříčkových borovic. To pak Honzík s Aničkou vylézají z postýlek, aby zachytili noční let dravců a svit měsíce v úplňku. Někdy zaslechnou, jako by se z dálky ozýval některý z medvědů, o nichž jim babička přečetla nespočet strašidelných pohádek.

To se to škrábe prsty tajně po stolku, na který Honzík dosáhne z postele. Anička se leká, piští a snaží se přitulit ještě blíže k babičce. A co teprve když se do větví stromů opře silný vítr. Větve škrábou po okenních tabulkách, kloužou a žadoní: „Otevřete okno, děti, chceme blíže k vám.“ To se pak k babičce tiskne i Honzík, tytam jsou odvaha, statečnost a srdnatost.

Ted' když slunko zapadlo za sousední domek a celá zahrádka se uložila ke spánku, dívá se Anička na spícího Honzíka, na dva malé kufříky, zachumlaná až po bradu ve své velké, huňaté dece. V domku, kde bydlí nejen s maminkou a tátou, ale také s druhou babičkou a dědou. V domku s modrou střechou barvy nebe. A růžemi za plotem, pískovištěm plným rozličných báboviček a dřevěnou houpačkou na kraji zahrady. Jak rádi s Honzíkem na houpačce dovádějí, předhánějí se, kdo se při zhoupnutí dotkne jablek na stromě. Sem a tam, tam a sem komíhá Anička pravidelně nohama. Až náhle drží malé, červené, dozrálé jablíčko.

Den je už u konce, stíny se plouží po tmavnoucích zdech, téměř všichni spí, až na maminku, kterou Anička slyší stále ještě šramotit v kuchyni. Chystá dětem svačinu, Aničce housku s bylinkovým sýrem a Honzíkovi chleba se šunkou a salátem. Přesně tak, jak mají oba rádi. A třeba jim také přibalí oblíbené sušenky, takové, které vypadají jako lvi, opice, želvy a koníci. To aby měli po cestě co z dlouhé chvíle mlsat. Anička si je pak ve vlaku vyskládá na sukni, aby je Honzík všechny spočítal. Chodí už do školy, měl by to zvládnout.

„Jedna, dvě, tři a čtyři,“ počítá Anička téměř ze spaní. Přesně tak, jak ji to naučil právě Honzík.

„Pět, šest, sedm... Tak už zítra pojedeme konečně za babičkou,“ zašeptá Anička v objetí spánku, nadzvedne deku a schová pod ni ruce i hlavu, aby na ni žádné ze strašidel v průběhu noci nemohlo. A pak už nejsou žádná čísla, dokonce ani sušenky, houpačka v zahradě. Už jsou jen sny, které se jí budou zdát až do samotného bílého rána. Dokud nevyjde sluníčko a nepohladí svět.

DĚTI NESMĚJÍ ZMEŠKAT VLAK

„Aničko, vstávej, vstávej přece, probud' se. Jedeme k babičce, k babičcééé, slyšíš? No tak, Aničko,“ lomcují dvě ruce spící holčičkou. „Aničko, maminka říkala, že nám za hodinu pojede vlak. Nesmíme zaspát, babička čeká, probud' se a vstávej!“

Holčičku ze snů vytrhne štouchání, někdo jí lomcuje, krade ji spánku. Protože už nemá ani chvíli klidu, otevře levé a poté i pravé oko. Tiše zívne, protáhne se jako kočka, zavrtní se v posteli a hned nato odhodí deku, vyskočí jako rys, zavýská jako parní vláček na trati a už skáče do náruče křičícího Honzíka.

„Honzíku, Honzíku, jedeme k babičce, jedeme na kopec, kde lišky dávají dobrou noc, kde houkají sovy a strašidelně škrábou staré větve na okno,“ vykřikne radostí Anička.

Oba se točí v divokém reji, smějí se a dovádějí, těší se do vlaku. Během chvíle se zvládnou vypravit. Anička se umyje, obleče si růžové šatičky, natáhne bílé punčochy. Honzík si vezme hnědé kraťasy a k nim zvolí oblíbené modré tričko. Oba se učešou a už je z kuchyně volá maminka.

„Pojďte jíst,“ zavelí rázným hlasem. „Vlak pojede asi za půl hodiny. Tady si oba vypijte kakao, ukrojte bábovku, a co nestihnete sníst teď, dáte si výjimečně po cestě na vlak.“

Děti však nemusí nikdo dvakrát pobízet, hodují a ládují se, až se jim dělají boule za ušima. Honzík navíc pod stolem dává Aničce nohou signál, aby jedla a neplýtvala časem. Anička pečlivě vyzobává drobečky, zatímco mrká na Honzíka, aby mu dala jasně najevo, že je už přece připravená.

Odněkud se náhle vynoří tatínek, na hlavě má slamák a na sobě montérky a staré, vytahané, žluté tričko. Byl na zahradě, to je jasné, mihne se okamžitě hlavou Aničce.

Táta je totiž zahradník, pěstuje růžičky, barevné jiřiny, astry a na podzim medový vřes. V jedné části zahrady postavil skleník, roste tam víno, jahody i okurky, cukety a ředkvičky, rajčata a melouny, a dokonce i cizokrajné byliny. Anička má ráda, když po Novém roce začne táta sázet drobná semínka do malých květináčů, které jsou pak úplně všude. Někdy si s Honzíkem naplní konvičku a všechny sazenice pomalu zalévají. A pak sledují, jak začínají růst klíčky a hned nato první lístky, stvoly a lodyhy, květy a plody.

„Tak co, děti, těšíte se?“ zahlaholí tatínek zvesela. Pak odloží slamák, umyje si ruce, ukrojí bábovku a přisedne si k ostatním. Maminka mu mezitím nalévá kávu, s mlékem a bez cukru, tak, jak má rád. Když mají hosty, tatínek nikdy nezapomene zmínit, že s maminkou je život natolik sladký, že už žádný další cukr vlastně ani nepotřebuje. Bábovce od maminky ovšem neodolá, tu si dá tuze rád.

Maminka se směje, tančí kolem dětí, protože je teď nějaký ten pátek neuvidí. Aničku pohladí a Honzíkovi dá pusku na čelo. A pak si jen tak pro sebe povzdechne: „Budou mi chybět, rošťáci jedni.“

To už však Honzík s Aničkou vstávají od stolu, stejně jako táta, který začíná hledat klíče. Mezitím maminka vkládá do kufříků svačiny, bere děti za ruce a sbíhají schody.

„Ahoj babí, ahoj dědo,“ loučí se děti, babička jim pošle vzdušné polibky a děda na ně zavolá, ať zcela jistě nezapomenou na slušné vychování.

„Jako bychom někdy zlobili,“ stihne ještě vykřiknout Honzík, to už je však táta pásá do sedaček a hurá, může se jet.

SVAČINKA VE VLAKU

„Tady máte lístky,“ ozve se maminka. „Je to přesně patnáct zastávek. Sedněte si s Aničkou k oknu, abyste věděli, kde zhruba jste. Honzíku, ty si dělej čárky. A kdyby něco, ve vlaku najdete paní průvodčí, vůbec se nebojte ji o cokoli požádat nebo se třeba jen obyčejně zeptat. A ne že sníte všechny sušenky a u babičky pak nebudete chtít oběd,“ řekne maminka naoko přísně. „Nějaké sušenky si nechte i pro čerty.“

„Pro čerty?“ zeptají se překvapeně Honzík s Aničkou.

Táta na ně jen šibalsky mrkne: „Maminka má ráda pohádky, vždyť to všichni přece dávno víme. A zrovna čerti jsou její specialita.“

Víc už však nikdo nestihne říct, mihne se kolem nich totiž paní průvodčí a upozorní je, že vlak je připraven k odjezdu. Honzík popadne oba kufříky a vběhne s Aničkou do vlaku. Tam si vyberou místa u okna, přesně jak jim to maminka radila. Od maminky je teď dělí tlustá okenní tabulka. Na jedné straně sedí Honzík s Aničkou a na té druhé stékají mamince po tvářích slzy, táta ji tiskne k sobě a mává, seč mu síly stačí. Anička maluje na sklo srdíčka a Honzík se usmívá a mává nazpátek.

A pak se vlak rozjede po rovných kolejích, pomalu mizí máma i táta, kola vytloukají z kolejí jiskry a zpívají tam ta da dam, tam ta da dam, tam. Děti ještě stále poznávají ubíhající krajinu, stromy a rybník, pole jejich souseda pana Chramousta, který sedí ve velkém kombajnu, sklízí žito a zcela jistě si zpívá. Náhle však za oknem není ani pole, ani pan Chramoust sklízějící žito, najednou jsou tam docela cizí pole a cizí louky, řeka a lesy, neznámé zastávky. Honzík sedí a dělá čárky, zatímco Anička skládá na sukýnku sušenky.

„Tak, Honzíku, počítej, teď chvíli nebudeš muset dělat čárky,“ ujistí se pohledem z okna Anička. Vlak totiž právě projíždí rozkvetlou krajinou, do které se pomalu začíná vpíjet slunce.

„Ukaž, zdá se mi, že nám jich maminka dala nějak moc, vždyť se ti pomalu nevejdou na sukni,“ zhodnotí Honzík znaleckým okem.

„Aspoň jich můžeme sníst o to víc. Ale jen tolik, aby nám zůstalo pro ty čerty,“ namítne po chvíli opatrně Anička.

„Prosím tě, už jsi někdy nějakého viděla? Máma jen chtěla, abychom se jimi nepřejedli, protože nás zná.“ A stejně jako se nahlas směje táta, rozesměje se i Honzík, až se lidé otáčejí.

„Jedna, dvě, tři, čtyři, pět... dvacet... třicet... padesát!“ vydechne nadšeně Honzík. „Aničko, maminka nám dala přesně padesát sušenek. Každý si tedy může sníst deset a ten zbytek si necháme na jindy. Souhlasíš?“

Anička si na prstech jedné ruky spočte, kolik je přesně pět sušenek, pak k nim přičte ještě jednou pět a okamžitě ví, kolik může sníst. V žádném případě to však neudělá, některé sušenky vrátí zpět do krabičky, vybere si jen koníka, želvu, medvěda, delfína a malinkatou veverku. Honzíkova hromádka je jednou tak velká, sedí a kouká, mlsá a směje se. Anička mu závidí, vše mu jde tak hladce, počítá, čte, ví toho hodně o jaru a květinách, a když jsou někdy spolu s tatínkem ve skleníku, Anička je oba slyší, jak spolu diskutují o kořenech a vodě.

Už abych chodila do té školy taky, do školky chodí jenom mimina, pomyslí si. A přece už je taková veliká holka, alespoň maminka jí to často říkává.

„Aničko, myslíš, že nám zase babička upeče vdolky? A nechá nás objevovat kouzla staré půdy? A každou noc

zavře dveře na petlici, zakryje cukřenku, aby se do chalupy zase nenastěhovali mravenci? Pamatuješ, jak jsme je měli dokonce i v posteli? A babička pak z okna třepala obě naše peřiny, jenže se jí to stejně moc nepovedlo a pak nás ti mravenci lechtali i ve spaní. Kdyby tak věděla, že jsem si je do chalupy přinesl v kapse. Jenže se jim tam moc nelíbilo a pak už byli najednou všude.“

Anička si moc dobře pamatuje, jak mravenci lezli po staré kredenci, po Aničce s Honzíkem i po ubohé babičce. Vzpomíná na to, jak se babička čtila, protože se pořád snažila přijít na to, kde se tam všichni vzali. Jenže Honzík i Anička najednou dočista ztratili řeč.

„Honzíku, další zastávka, udělej čárku, ať nepřejedeme. Kolik jich ještě zbývá?“

„Ještě tři zastávky a už jsme tam.“

„Jedna, dvě, tři,“ odpočítá Anička pomalu na prstech a hned ví, že cesta už nebude dlouho trvat. Sedí však zamyšleně, což neujde Honzíkově. Přemýšlí nad tím, jak to zvládne bez maminky. Ale protože je babička vlastně také taková maminka, jen o něco starší než ta její doma, usměje se a poslouchá, co zas Honzík drmolí.

„Aničko, a myslíš, že v domku na stráni budou i Toník s Danuškou? A že už budou mít na zahradě třešně? A je-jich Mourek bude chodit na práh chalupy ujídat z misky směs na játrové knedlíčky?“

„Honzíku, čárka! Zapomněl jsi,“ upozorní ho Anička.

Honzík zkrabatí čelo a zakaboní se, protože si není ani trošku jistý, jestli při vzpomínce na Toníka a Danušku opravdu nezapomněl udělat čárku. To už se k nim

však blíží paní průvodčí, usměje se na děti a pomůže jim sbalit kufříky.

„Děti, budete už vystupovat, příští zastávka jsou Třešňovice. A pozdravujte tam čerty,“ zahlaholí vesele.

Do dětí jako by vjel blesk. Stojí a obě nevěřičně koukají.

„Honzíku, co to všichni mají pořád s těmi čerty. Ještě že jsi nesnědl všechny ty sušenky. Víš, jak vždy říkává táta, že na každém šprochu je pravdy trochu. Tak aby to pak nakonec nebyla pravda.“

Vlak zpomalí, zastaví, otevřou se dveře. A děti vystoupí na malé nástupiště, kde stojí nádražní domek, o který se opírá kolo jejich babičky. A ta už přichází dětem vstříc. Aničku hladí po vláscích a Honzíkovi dává pusku na čelo, stejně jako to dělává také jejich maminka.

„Tak už jste v Třešňovicích, děti moje, tak nám tu zase spolu bude chvíli dobře. Zás tu budeme spolu nějaký ten čas hospodařit, nahánět mravence a hledat Mourka v trávě. Toník a Danuška jsou tu totiž také.“

„Jupí, babičko, budeme tu hospodařit. My všichni společně jako čtyři králové. Vlastně pět králů, jestli si budeš chtít hrát s námi,“ vypískne nadšeně holčička.

„To ne, já budu mnohem raději kuchař, který rozumí řeči zvířat, a někdy také vrchní rozhodčí, až vás zase budu od sebe odhánět. Až si navzájem pošlapete kuří oka,“ zvedne výstražně babička ukazováček.

„Babičko, ale my přece nejsme kuřata, co to říkáš,“ rozesmějí se děti. Babička se však pouze usměje a dál vede kolo, na kterém veze dva malé kufříky. Moc dobře si totiž pamatuje, jak Honzík s Toníkem stříleli po holčičkách třešňové pecky. A také na to, jak Anička Honzíkovi vytáhla z tenisek obě tkaničky.

A pak se jen tak mezi řečí tajemně zeptá: „Děti, a vezete s sebou nějaké sušenky?“

Anička překvapeně pohlédne na Honzíka. Honzík překvapeně dloubne do Aničky.

„Neboj, babi, máme vše.“

A tak si jdou, v tom letním dopoledni, míjejí sad, potok v trávě, několik borovic, škrábou se do kopce, trhají jahody a nakonec dorazí až na Větrný vršek.

„Koukej, Aničko, támhle vidím lišky,“ upozorňuje sestřičku Honzík. Anička však nedává pozor, poslouchá totiž, jestli neuslyší medvědy. Je však ticho, ticho po pěšině.

U BABIČKY NA VĚTRNÉM VRŠKU

Babiččina chaloupka je místem sama pro sebe, tajuplná, přívětivá, útulná a svá. Postavil ji některý z dávných pradědů s dlouhými vousy a statnými rameny, na kterých nosil kameny a dřevo. Jakmile pak přitloukl poslední hřebík a na dveře připevnil železnou kliku, začal čáp do stavení nosit v ranečku děti. Až jednou přinesl na Větrný vršek také malou Jůlinku. Stavení už v tu dobu bylo chráněno borovicemi a stínem dvou statných lip. Od pradávná okenní tabulky tančí ve svých vykotlaných základech, zvláště když se do borovic opře silný vítr, a chaloupka skřípe, nařiká a vrže, jako by se pouštěla samotného podloží. Někdy však měsíce na Větrném vršku ani jednou nefoukne, a přesto, zeptáte-li se kohokoli v Třešňovicích na toto místo, ukáže okamžitě na vrchol kopce.

U chaloupky se nalevo rozkládá zahrada, která se svažuje z kopce prudce dolů a zakusuje se do klenu-tého údolí. Anička s Honzíkem ji jednou celou prošli, aby spočítali, kolik kroků je dělí od dveří chalupy Danušky a Toníka pod kopcem. A světe, div se. Aničce zdaleka nestačily prstíky na rukou, dokonce ani na nohou. A Honzík se také nemohl správného čísla dopočítat. Babička jim však jednou pověděla, že zahrádka je dlouhá zhruba osm set metrů. To je prý jako jedna

cesta do školky, kterou musí Anička denně za ruku s maminkou urazit.

A protože je zahrada z kopečka, dají se na ní báječně válet sudy, až téměř dolů, k Danušce a Toníkovi. Jeden jen musí dávat pozor, aby se po cestě neskulil na ježka a nevrazil do holubníku, který sice ještě stojí na babiččiny zahradě, ale o holoubky pečuje pan Prokop, tatínek Danušky a Toníka.

Napravo od chaloupky se rozkládá louka, která pak volně přechází v les. Nejprve narazíte na nízké smrčky, poté borovice, sem tam i buky, které Honzík pozná podle bukvic v trávě. Aničku zas pro změnu zajímají pěšiny, které ji přivedou ke sladkým borůvkám. Někdy na keřích zahlédne i ostružiny, které jsou černější nežli noční tma. A jindy, pošťestí-li se, nasbírá maliny do červeného hrnečku.

Když babičce z lesa přinesou borůvky, uvaří jim knedlíky plněné povidly, zalité máslem a sypané prachandou.

Pracha co? Prachandou. Prachandu babička mele na starém mlýnku, ne však z půdního prachu, ale z nasušených hrušek, cukru a někdy také perníku, který babička strouhá na plechovém struhadle. A to je pokaždé signál k tomu, aby se k ní Honzík okamžitě přichomýtl. Protože jak ten nemá pusu od povidel, nechroupe cukr, griliáš či čokoládu, jako by ten náš milý kluk vlastně ani nebyl. Kromě toho ví, že o dobré jídlo nebývá nikdy u babičky nouze. Babička totiž umí nadívat holuby, až téměř sami létají do pusy, načechrat pusinky z bílkového sněhu, zadělat na koláč z nebeských jahůdek a uvařit lektvar à la Zlé sny pryč. Ze všeho nejlépe však babička umí vypravovat pohádky a u toho míchává těsto na ovocný koláč. Děti si přitom častokrát zalezou nahoru za pec, babička ji pak živí polínky a škrtne do nich ohýnku chtivé jiskry.

Ze dvou statných lip, které stojí u dveří chalupy, babička obírá květ. A ten pak přidává do kouzelných lektvarů, aby odehnala kašel i rýmu. Občas do nich přidá i lipový med, který odpočívá v hliněných nádobách v jedné z několika polic chaloupky. Babička sice nevlastní včely, často se však pousměje, jako by je měla. Pan včelař ze vsi, jakýsi Kopejtko, totiž umístil kousek za babiččinu chalupu několik barevně rozlišených úlů. A to je pak rej, když včelky na lípě hodují a mlsají. Honzík by odpřisáhl, že je slyší mlaskat. Stejně si pomlaskává babička Jůlinka, když se občas po obědě natáhne do měkké trávy pod švestku nedaleko úlů. Všechno tam bzučí a dovádí, a jak

